

**ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР. ТЕРВЕЛ**

Д О К Л А Д

**ОТ
ИНЖ. СИМЕОН СИМЕОНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ**

ОТНОСНО: ПРОЕКТ ЗА БЮДЖЕТ ЗА 2023 г. НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

Настоящият доклад представя основните бюджетни параметри, които са залегнали в проекта на бюджет за 2023 г. на Община Тервел, разработен по пълна бюджетна класификация за 2023 г. Те са съобразени със стратегическите приоритети и годишните цели, при спазване на действащото законодателство, основните принципи за съставяне на бюджета, фискалните правила и ограничения. Основното в бюджета е да се постигне най-доброто във всички сектори на местното управление и да се подготви и изпълни бюджет, спазвайки приоритетите и изискванията на местната общност. Проектът за бюджет е балансиран при осъществен анализ на приходите за 2022 г. и разчет на разходите, съгласно приоритетите, заложи в Плана за интегрирано развитие на Община Тервел.

Основните цели в бюджета през 2023 г. са :

- Постигане на баланс между социалната компонента в бюджета от една страна - не високите данъци и такси, достъпните и безплатни за гражданите публични услуги и от друга – необходимостта от генериране и рационално разходване на обем от средства за инвестиции в публичната инфраструктура в качеството ѝ на база за публичните услуги;
- Надграждане на тенденцията за разширяване на териториалния обхват на инвестиционната програма на общината с включване на различни населени места ;
- Подобряване на материалната база на социалните и медицинските услуги в общината (звено за патронажна грижа, дом за стари хора, медицински център);
- Разширяване на системата от комунални дейности, предлагани от община Тервел и надграждане на обезпечеността ѝ с активи за увеличаване на обхвата на организирано сметосъбиране и поддръжка на зелени площи;
- Запазване на устойчивата тенденция за финансиране на дейността на спортните клубове в общината като организации, осигуряващи заниманията със спорт на младите хора в общината;
- Запазване на тенденцията за ежегодно увеличаване на възнагражденията на заетите във всички бюджетни звена на издръжка на Община Тервел в изпълнение на политиката за обезпечаване на общинските дейности с необходимия човешки ресурс;
- Продължаване на тенденцията за ниска задлъжнялост, финансовата устойчивост и стабилност на общината като предпоставка за възможности за нови инвестиции чрез План за възстановяване и устойчивост и Фонд за инвестиции в общинска инфраструктура;
- Откритост, отчетност и гарантиране на обществения интерес при разходването на общинския бюджет.

Предвид това постигането на годишните цели и запазване на стабилно финансово състояние на общината ще зависят в много голяма степен от ефективното и икономично разпределение и разходване на финансовите ресурси и спазване на бюджетната дисциплина.

Предложеният проект за бюджет на Община Тервел за 2023 г. е разработен в съответствие с изискванията на :

- Закон за публичните финанси с неговите изменения и допълнения в ДВ бр. 98 от 17 ноември 2020 г.
- Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г., обн. ДВ., брой 66 от 01 август 2023 г.
- ПМС № 108 от 9 август 2023 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г.
- ФО № 15/24.08.2023 г. на МФ – Указания за съставяне и изпълнение на бюджетите на общините и на сметките за СЕС за 2023 г.
- Решение № 280 на Министерския съвет от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., изменено и допълнено с Решение № 337 на Министерския съвет от 2023 г.
- ПМС № 497/29.12.2022 г. за определяне на МРЗ от 01.01.2023 год.
- ПМС № 67/14.04.2010 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности.
- Наредба за заплатите на служителите в държавната администрация.
- Наредба за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години, за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на община Тервел, приета с Решение № 9-128/27.12.2013 г. на общински съвет град Тервел и изменена с Решение № 11-123/15.12.2016 г.
- Предложения от ръководителите на всички бюджетни звена финансирани от общинския бюджет, кметове и кметски заместници.
- Решения на Общински съвет Тервел и действащи Наредби в Община Тервел

I. Приходна част

Изготвянето на приходната част на проекта за бюджет 2023 е извършено при спазване размерите на бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и бюджета на община Тервел, определени със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. и очакваните постъпления от собствени приходи, определени в чл. 45, ал. 1, т.1 от Закона за публичните финанси.

Съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за публичните финанси в общинския бюджет се включват и бюджетните взаимоотношения с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз.

ОБЩО ПРИХОДИ – 21 629 164

- Приходи за делегирани от държавата дейности - **12 959 096**
- Местни приходи – **8 670 068**

№	Наименование на приходите		
---	---------------------------	--	--

по ред		Първоначален бюджет за 2022 г.	Проект за бюджет 2023 г.
I.	Приходи за делегирани от държавата дейности	10 976 281	12 959 096
1.	Обща субсидия за делегирани от държавата дейности	10 214 307	12 160 475
2.	Целева субсидия за капиталови разходи	60 000	34 124
3.	Временни безлихвени заеми между бюджети	-	- 30 000
4.	Събрани средства и извършени плащания от/за сметки на ЕС	- 117 813	- 62 931
5.	Остатък от предходен период	819 787	857 428
II.	Местни приходи	8 247 096	8 670 068
1.	<i>Остатък от предходен период</i>	2 155 241	1 887 104
2.	<i>Местни приходи</i>		
2.1.	<i>Данъчни приходи</i>	979 200	1 091 370
2.2.	<i>Неданъчни приходи</i>	2 448 718	2 429 130
3.	Трансфери за местни дейности – обща изравнителна и зимно поддържане	2 066 400	2 065 600
4.	Целева субсидия за капит. разходи	1 108 300	1 620 276
5.	Получени целеви трансфери	-	126 900
6.	Трансфери между бюджети	- 233 188	- 273 937
7.	Трансфери между бюджети и сметки за СЕС	-10 000	-10 000
8.	Предоставена възмездна помощ	-	- 48 800
9.	Временни безлихвени заеми между бюджети	-	30 000
10.	Временни безлихвени заеми между бюджети и сметки за СЕС	-80 000	-60 000
11.	Заеми от банки и други лица в страната /+/-/	-187 575	-187 575
	ОБЩО ПРИХОДИ	19 223 377	21 629 164

Размерите на основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджета на общината за 2023 г. под формата на субсидии, в съответствие с чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г., са както следва:

т.1. Основни бюджетни взаимоотношения в размер на 15 880 475 лв., в т.ч.:

- Обща субсидия за делегираните от държавата дейности – 12 160 475 лв.
- Трансфер за местни дейности - обща изравнителна субсидия– 1 879 400 лв.
- Трансфер за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища – 186 200 лв.
- Целева субсидия за капиталови разходи – 1 654 400 лв.

т.2. Трансфери за други целеви разходи за местни дейности в размер на 126 900 лв.

Бюджетните взаимоотношения включени в чл.51 от ЗДБРБ за 2023 г. са увеличени с 2 559 168 лв., в сравнение с първоначалния бюджет за 2022 г., като това основно се дължи на завишения размер на капиталовите разходи спрямо първоначалния бюджет за 2022 г. с 486 100 лв., размера на обща субсидия е завишен с 1 946 168 лв. и включване на нов трансфер за други целеви разходи за местни дейности в размер на 126 900 лв., които е предназначен за достигане на МРЗ за 2023 г., определена с ПМС № 497/2022 г. и е разпределен в местни дейности, където има такъв недостиг.

Размера на стойностните показатели за делегираните от държавата дейности е увеличен във функциите спрямо 2022 г, както следва: „Общи държавни служби“ с 520 000 лв., „Отбрана и сигурност“ – 13 478 лв., „Образование“ – 1 157 453 лв., „Здравеопазване“ – 117 766 лв., „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“- 90 476 лв. и „Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело“ с 46 995 лв.

Размера на трансфера за местни дейности - обща изравнителна субсидия е запазен на нивото от 2022 г. , а размера на трансфера за зимно поддържане и снегочистване на общинските пътища е намален с 800 лв. спрямо предходната година.

Планираните приходи за делегираните от държавата дейности са в размер на **12 959 096** лв., както следва:

- Обща субсидия за делегираните от държавата дейности в размер на **12 160 475** лв.
- Целева субсидия за капиталови разходи за финансиране на делегирани от държавата дейности в размер на **34 124** лв.
- Временен безлихвен заем между бюджети в размер на - - **30 000** лв.
- Събрани средства и извършени плащания от/за СЕС в размер на - - **62 931** лв.
- Преходен остатък от 2022 година в размер на **857 428** лв.

Държавата финансира делегираните на общините държавни дейности с обща субсидия, определена въз основа на приети от Министерски съвет стандарти за финансиране и натурални показатели за съответната дейност. Годишният размер на общата субсидия за делегираните от държавата дейности, съгласно чл. 54, ал. 1 от ЗДБРБ за 2023 г. е разпределен по тримесечия, както следва:

- Първо тримесечие – 30 на сто
- Второ тримесечие – 25 на сто
- Трето тримесечие – 20 на сто
- Четвърто тримесечие – 25 на сто

Сумата за Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г. се предоставя до 5-о число на текущия месец въз основа на заявки на общините, при условията и по реда, определени от министъра на финансите.

Държавните дейности ще бъдат финансирани още с частта от преходния остатък към 31.12.2022 г., който се използва за финансиране на дейностите във всички функции /с изключение на тези във функция „Образование“/, в.т.число за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Преходните остатъци на звената, които прилагат системата на делегиран бюджет се възстановяват по бюджетите им в срок до 31.01.2023 г.

Стандартите за финансиране за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г. са определени съгласно Решение № 280 на Министерския съвет от 2022 г., изменено и допълнено с Решение № 337 на Министерския съвет от 2023 г.

Бюджетните кредити за делегираните от държавата дейности не могат да бъдат по – ниски от определените в чл. 51 и чл. 52 от ЗДБРБ за 2023 г.

Общата изравнителна субсидия се предоставя, като се изчислява разликата между полагащите се средства съгласно чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г. и предоставените до 31 юли 2023 г. средства. Когато разликата е положителна, средствата се предоставят на общините ежемесечно до 5-о число на текущия месец на равни части за периода от август до декември, а когато е отрицателна, се възстановяват в държавния бюджет.

Средствата за зимно поддържане и снегочистване се предоставят до 20 януари в размер 75 на сто, останалата сума от субсидията по чл.51 от ЗДБРБ за 2023 г. се предоставя ежемесечно до 5-то число на текущия месец на равни части за периода от септември до декември.

Разчетените месечни трансфери са в размер на 100 % от приетите бюджетни взаимоотношения с ЦБ за обща субсидия за делегираните от държавата дейности.

При съставянето и изпълнението на бюджета с целевата субсидия за капиталови разходи, ще се финансират местни и държавни дейности в размер на **1 429 245** лв. Критериите за разпределение на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи са брой населени места, с изключване на местата без население и с население до 10 души, дължина на общинските пътища, брой население и територия на общината.

Съгласно чл. 94, ал. 3, т.6 от Закона за публичните финанси, разчетите за финансиране на капиталови разходи, включително разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, определена със Закона за държавния бюджет на РБ за 2023 г., се разпределя от Общинския съвет по обекти за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране и за плащания по заеми за капиталови разходи.

Съгласно чл.55 от ЗДБРБ за 2023 г. целевата субсидия за капиталови разходи може да бъде трансформирана в трансфер за други целеви разходи на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа, на сгради, публична общинска собственост и за извършване на разходи по почистване на речни легла за осигуряване на нормалната им проводимост в урбанизираните територии. Промените се извършват от министъра на финансите по предложение на кмета на общината въз основа на решение на общинския съвет, което се представя в Министерството на финансите при условия и по ред, определени от министъра на финансите. В бюджета за 2023 г. от ЦКР са заложили за трансформиране средства в размер на **225 155** лв.

С разпоредбата на чл. 127 от Закона за публичните финанси се определя възможността за извършване на капиталови разходи за сметка на други приходи по бюджета на общината, както и чрез поемането на дълг по реда на Закона за общинския дълг.

Съгласно чл.87 от ЗДБРБ за 2023 г. постъпилите по бюджетите на общините средства от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква "а" от Закона за публичните финанси – обща субсидия за финансиране на делегираните от държавата, с изключение на тези във функция "Образование", могат да се разходват през 2023 г. за делегираните от държавата дейности във всички функции, в т.ч. за

капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква "а" от Закона за публичните финанси във функция "Образование" могат да се разходват през следващите бюджетни години за същите цели, както и за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Неусвоените средства към 31 декември средства от постъпили по бюджетите на общините трансфери, съгласно ЗПФ - чл.52, ал.1, т.1, буква „в“ - целева субсидия за капиталови разходи – за приключени обекти се разходват, съгласно одобренията от общинските съвети разчети за финансиране на капиталови разходи за 2023 г., при спазване на ограниченията по чл. 45 от ПМС № 108/09.08.2023 г. , а именно със средства от целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 51 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. не могат да се финансират разходи за общинската администрация за придобиване на леки автомобили, включително за плащания по договори за лизинг от предходни години, за мобилни телефони и стопански инвентар.

Преходният остатък от предходен период в ДД е в размер на **857 428** лв., който се явява реализираните икономии в следните функции по съответните дейности:

Функция II – „Общи държавни служби“ :

- „Общинска администрация“ – 2 240 лв.
-

Функция II – „Отбрана и сигурност“ :

- „ Други дейности по вътрешната сигурност“ – 49 995 лв., в това число от тях 46 000 лв. са за КР за изграждане на площадка за скейтборд и закупуване на автомобил за нуждите на полицейските инспектори в РУ Тервел
- „Отбранително – мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности“ – 41 036 лв.,
- „Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии“ – 105 248 лв., остатък от ЦКР за 2022 г. за проектиране, основен ремонт и авторски надзор за свлачище № 2 по общински път DOB1196 и остатък по ПМС № 188/21.07.2022 г. за два обекта „Аварийно - възстановяване сградата на ОУ „Отец Паисий“ – УПИ I в кв.43, с.Н.Камена“ и „Аварийно – възстановителни работи на покрива на учебна сграда на СУ „Й.Йовков“ в ПИ-72271.501.1479 по КК на гр.Тервел“
- „ Доброволни формирования за защита при бедствия“ – 11 929 лв., в това число от тях 1 543 лв. са за КР за закупуване на необходимо оборудване за нуждите на доброволните формирования

Функция III – „Образование“ :

- „ДГ“ – 110 697 лв. , в това число остатък средства по НП за уязвими групи, средства по стандарт за подпомагане храненето на децата от подготвителни групи, средства за закупуване на познавателни книжки за децата от ДГ и средства за възстановяване на транспортните разходи или на разходите за наем на педагогическите специалисти
- “Неспециализирани училища без професионални гимназии” – 323 526 лв.
- „Професионални гимназии и пр.паралелки” – 14 919 лв.
- „ЦПЛР“ – 962 лв., в това число средства от суми по НП „ИКТ“ и средства във връзка с противоепидемични мерки за борбата срещу COVID -19
- „Ресурсно подпомагане“ - 25 285 лв.
- – събрани средства и извършени плащания от/за сметки от СЕС – 62 931 лв., в т.число:

602 лв. – ДГ и 62 329 – НУБПГ, които са за разплащане по проекти в ДГ и НУБПГ

Функция IV – „Здравеопазване“ :

- „Други дейности по здравеопазването“ – 1 963 лв.

Функция V – „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ :

- „Програми за временна заетост“ – 43 330 лв.
- „Асистентска подкрепа“ – 21 588 лв.
- „Асистенти за личната помощ“ – 5 343 лв.

Функция VII – „Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело“:

- „Читалища“ – 1 534 лв. – средства за доклад за съответствие и СН за основен ремонт на покрив на читалище с.Кочмар от остатък от ЦКР за 2022 г.

Функция VIII – „Икономически дейности и услуги“ :

- „Други дейности по икономиката“ – 34 902 лв. средства за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградски транспорт и транспорта в планински и други райони от получен целеви трансфер от 2022 г.

Планираните приходи за местни дейности са в размер на 8 670 068 лв. в т.ч.:

- Данъчни приходи в размер на **1 091 370** лв.
- Неданъчни приходи в размер на **2 429 130** лв.
- Трансфери за местни дейности в размер на **2 065 600** лв., в т. число:
Обща изравнителна субсидия в размер на 1 879 400 лв.
Трансфер за зимно поддържане и снегочистване в размер на 186 200 лв.
- Целева субсидия за капиталови разходи в местни дейности в размер на **1 620 276** лв.
- Получени целеви трансфери за други целеви разходи за местни дейности по чл. 51, т. 2 от ЗДБРБ за достигане на минималната работна заплата за 2023 г. в размер на **126 900** лв.
- Получени/предоставени трансфери между бюджети - - **273 937** лв.
- Трансфери между бюджети и сметки за СЕС - - **10 000** лв.
- Предоставена възмездна финансова помощ (нето) – - **48 800** лв.
- Временни безлихвени заеми между бюджети в размер на **30 000** лв.
- Временни безлихвени заеми между бюджети и сметки за СЕС - - **60 000** лв.
- Заеми от банки и други лица в страната +/- - **187 575** лв.
- Преходен остатък от 2022 г. в размер на **1 887 104** лв.

В общинските приходи е заложена бюджетна прогноза за данъчните приходи, прогноза за постъпленията от местни такси, операции с общинско имущество, глоби, лихви и други неданъчни приходи, както и основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджета на общината за 2023 г. При планиране на собствените приходи е извършен анализ на събираемостта за последните години, отчетена е степента на събираемост, премахнато е влиянието на приходите с еднократен характер, очертани са тенденциите по отношение на устойчивостта на приходоизточниците и се има предвид промените в чл. 6, ал. 1 и чл. 81 от ЗМДТ във връзка с отпадането на таксите за детските градини и детските ясли (в сила от 1.04.2022 г.).

Запазва се размера на данъчните ставки за общинските данъчни приходи – данъка върху превозните средства, патентен данък, данък таксата, туристически данък и размера на местните такси и цени на услуги. Данък недвижими имоти и данък придобиване са съгласно влезлите

решения за промяна на размера им от 2022 г. Размера на ТБО е съгласно приетите промили в края на 2022 г. През 2023 г. е запазен размера на цената спрямо 2022 г. за 1 бр. контейнер 1,1 куб.м., 1 бр. контейнер 4 куб.м. и 1 бр. кофа при подаване на декларация според количеството на изхвърляне на отпадъка.

В тази част от приходната страна на бюджета, община Тервел разполага с неусвоени бюджетни кредити от 2022 г. от местни приходи в размер на **1 887 104** лв. От тези средства са целеви характер са реализираните икономии:

- в дейност „Общинска администрация“ - остатък от ЦКР за 2021 и 2022 г. в размер на 6 003 лв. за обект „Проектиране за основен ремонт на сграда“ и остатък за стипендии и средства за ПОС в размер на 1 679 лв.

- в дейност „ЦПЛР“ – остатък от средства за дарение в размер на 1 340 лв.

- в дейност „Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа“ неусвоени остатъци от ЦКР от 2022 г. в размер на 422 946 за основен ремонт на улици в с.Божан, с.Орляк, с.Зърнево, с. Балик и гр.Тервел, доклади за съответствия и строителен надзор на улици по капиталовата програма на Община Тервел за 2022 г. Остатък в размер на 25 346 лв. от трансформираните средства от целевата субсидия за капиталови разходи по чл.51 от ЗДБРБ за 2022 г. в целеви трансфер за финансиране на разходи за неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа.

- в дейност „Др.дейности по ЖСБРР“ остатък от ЦКР от 2022 г. в размер на 64 740 за обект „Изграждане за обслужваща алея в градски парк гр.Тервел

- в дейност “ Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата” в размер на 229 628 лв. - неусвоени средства за зимно поддържане и снегочистване на общинските пътища и трансфер от АПИ, в т.число са 131 402 лв. за КР за закупуване на нов верижен трактор с гребло за сняг и рипер. В дейността има остатък на средства по РМС № 711/30.09.2023 г. за обект „Рехабилитация на общински път DOB3201 /III-207,Кочмар-Тервел/-/ DOB3194” в размер на 502 443 лв.

Остатъка от салдото за местни дейности, което не е с целеви характер е разпределено в дейност „Общинска администрация“ – дофинансиране, „ДГ“ - дофинансиране, „Други дейности по образованието“ – дофинансиране и дейност „Чистота” за осигуряване на възникнали ангажименти за изпълнение и покриване на разходите и недостига в заплати в тези дейности.

Данъчните приходи са планирани на база определените данъчни ставки и настъпилите промени в данъчната политика, очакваната събираемост на задълженията и несъбраните задължения от минали години. Извършен е анализ на действително постъпилите през 2020, 2021 и 2022 г. данъци, както и на резултатите от предприетите мерки за събиране на просрочени задължения. Планирани са приходи от патентен данък и данък таксата в размер на 6 000 лв., туристически данък в размер на 200 лв., данък върху недвижимите имоти в размер на 225 150 лв., данък върху придобиване на имоти по възмезден начин – 380 000 лв. и данък върху превозните средства в размер на 480 000 лв. Общо събраните данъчни приходи през 2020 г. са в размер на 813 064 лв., през 2021 г. – 932 722 лв., а за 2022 г. са събрани в размер на 1 124 487 лв. За 2023 са планирани данъчни приходи в размер на 1 091 370 лв., като прогнозата е съобразена с приетите наредби и решения за действащите ставки.

Неданъчните приходи са разработени на база представени от Директорите на дирекции в община Тервел, ВРБ “Просвета” и ВРБ “СДПТЗ”, справки за очакваните приходи през бюджетната 2023 г., които те администрират. Взети са в предвид размерите на таксите и цени на услуги съгласно приетата Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги и броя на ползвателите на предоставените от общината услуги. Размерът на очаквания приход от такса за битови отпадъци е 777 630 лв., който приход се планира за разходване в дейност “Чистота”. Планът

за този приход е съобразен с данъчните оценки на имотите от 2022 г. и земите на територията на община Тервел на база действащите и приети промили в края на 2022 г. в План-сметка „Чистота“ за 2023 г. През 2020 г. са събрани неданъчни приходи в размер на 2 144 719 лв., през 2021 г. – 2 623 354 лв., а през 2022 г. – 2 456 076 лв. Планираният размер на неданъчните приходи за 2023 г. е 2 429 130 лв. , като са взети предвид промените в чл. 6, ал. 1 и чл. 81 от ЗМДТ във връзка с отпадането на таксите за детските градини и детските ясли (в сила от 1.04.2022 г.).

Планираните постъпления от продажба на общинска собственост са в размер на 257 700 лв.

В „Заеми от банки и други лица в страната +/-“ са планирани разходи в размер на +/- 187 575 лв. за погашения по дългосрочни заеми на общината и получени краткосрочни заеми от банки в страната ФЛАГ.

Планирани са средства в размер на 10 000 лв. за осигуряване на средства за трансфери между бюджети, 60 000 лв. за временни безлихвени заеми между бюджетни сметки и сметки за СЕС. Също така са планирани трансфери между бюджети в размер на 273 937 за осигуряване на съфинансиране по проект – Красива България и др. проекти в размер на 161 412 лв., заплащане на отчисления по чл.60 и чл.64 от ЗУО в размер на 107 525 и осигуряване на трансфер към РИМ гр.Добрич за археологически разкопки на крепост Палматис в размер на 5 000 лв. Планирани са средства за предоставяне на възмездна помощ на „МИГ Тервел Крушари“ в размер на 48 800 лв. за изпълнение на проект в обществена полза.

II. Разходна част

Съставянето на разходната част на проекта за бюджет 2023 г. е изготвено при спазване на размерите на натуралните и стойностни показатели за прилагане на стандартите в делегираните от държавата дейности за 2023 г. в община Тервел, определени в Решение № 280 на Министерския съвет от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., изменено и допълнено с Решение № 337 на Министерския съвет от 2023 г., като разполагаемите средства са разпределени, съгласно утвърдените стандарти за делегираните от държавата дейности. Проектобюджета на общината е съобразен с разпоредби на ЗМСМА за разпределението на не по-малко от 30 на сто от постъпленията от продажбата на общински нефинансови активи да се използват за финансиране на изграждането, за основен и текущ ремонт на социалната и техническата инфраструктура на територията на съответното населено място и постъпленията от разпореждането с друго общинско имущество от наем, от аренда на земеделска земя, общинска собственост да се използват за изпълнение на дейности от местно значение в съответното населено място. Също така са направени разчети за утвърждаване на разходите на кметствата и населените места с кметски наместници, с изключение на тези, които са определени като второстепенни разпоредители, съгласно чл.45, ал.1, т.2 от ЗПФ.

Общия размер на разходите е **21 629 164** лв. , както следва:

- За делегирани от държавата дейности в размер на **12 959 096** лв.
- За допълнително финансиране на делегираните от държавата дейности със средства от собствени приходи и от изравнителната субсидия в размер на **893 540** лв.
- За местни дейности в размер на **7 776 528** лв.

Основната цел, заложена в проекта за бюджет 2023 г. на община Тервел е запазване на финансовата устойчивост и стабилност на общината.

При съставяне на разходната част на проекта за бюджет, бюджетните кредити за финансиране на делегираните от държавата дейности не могат да бъдат по – ниски от определените в чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г. Съгласно чл. 87 от ЗДБРБ за 2023 г. реализираните икономии на средства за финансиране на делегираните от държавата дейности с изключение на тези във функция "Образование", остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на дейностите през 2023 г. във всички функции, в т.ч. за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

Съгласно чл. 129, ал. 2 от ЗПФ неусвоените към 31 декември 2022 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от ЗПФ във функция „Образование“, могат да се разходват през следващите бюджетни години за същите цели, когато със закона за държавния бюджет или с акт на Министерския съвет не е определено друго.

Преходните остатъци на звената, които прилагат системата на делегиран бюджет се възстановяват по бюджетите на всеки разпоредител с бюджет до 31 януари 2023 г.

Разходите за местни дейности се финансират със средства от общински приходи /местни данъци, цени на услуги, управление на общинска собственост и стопанска дейност/, приходи от помощи и дарения, трансфери за местни дейности и преходен остатък от 2022 г. в местни дейности.

Реализираните икономии от средства за финансиране на местните дейности остават, като преходен остатък по бюджета и се разпределят, съобразно решение на Общински съвет.

През 2023 г. бюджетните кредити за финансиране на делегираните от държавата дейности по функции "Общи държавни служби", „Отбрана и сигурност“, "Образование", "Здравеопазване", "Социално осигуряване, подпомагане и грижи" и "Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело" се извършва по единни разходни стандарти и стойности показатели за съответните дейности, съгласно чл. 52 от ЗДБРБ за 2023 г. **на 100 %**. Разчетени са средства заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителните осигурителни вноски от работодатели и разходи за издръжка.

Съгласно чл. 40 от ЗПФ, сумите по обслужване на общинския дълг (главници, такси и лихви) са приоритетно задължение на общинския бюджет и са планирани в разходната част на бюджета във функция IX „Разходи, некласифицирани в другите функции“ от ЕБК за 2023 г. по съответните разходни параграфи.

ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ ПО ФУНКЦИИ

I. Функция "Общи държавни служби"

Тук са планирани разходите за издръжка на общинска администрация и общински съвет, като общия размер на планираните разходи във **Функция „Общи държавни служби“ е 3 511 430 лв.**

В държавното финансиране се прилагат единни стандарти за изчисляване на средствата за минимално кадрово осигуряване по групи общини на делегирани от държавата дейност „Общинска администрация“. В рамките на средствата, кметът на общината определя индивидуалните възнаграждения на служителите, в съответствие с действащата нормативна уредба. В държавна дейност "Общинска администрация" са разчетени средства за заплати, други възнаграждения и

плащания на персонала и осигурителни вноски от работодател на служителите по трудови, извънтрудови и служебни правоотношения в общинска администрация. Планирани са средства за обезщетения за придобито право на пенсия и неизползван платен годишен отпуск за служителите, на които предстои пенсиониране през 2023 година. Планирани са средства за СБКО в размер на 3 % върху плановите основни заплати на служителите.

Общинският съвет определя числеността на персонала за делегираната от държавата дейност „Общинската администрация“ към Функция “Общи държавни служби”.

За Дейност “Общинска администрация” са планирани средства в размер на **3 174 610** лв., от които:

- за делегирани държавни дейности - **2 238 740** лв., като в това число са включени 604 100 лв. - средства за кметове и кметски наместници и 1 632 400 лв. – средства за служители в общинска администрация. Към сумата са заложили и средства в размер на 2 240 лв. от преходния остатък от 2022 г.
- за общински дейности - **793 187** лв. , в това число 39 360 лв. за капиталови разходи
- за дофинансиране на делегираните от държавата дейности – **142 683** лв.

За Дейност “Общински съвет” са планирани средства в размер **336 820** лв. и представляват разходите за възнаграждения на общинските съветници и издръжка на дейността на общинския съвет.

В местните дейности във функция “Общи държавни служби” финансирането е насочено към издръжката на общинска администрация, в т.ч. кметства с бюджет и без бюджет. Тук са предвидени средства за възнагражденията на Председателя и Зам. Председателя на общински съвет и общинските съветници, обезщетения и помощи по решение на Общински съвет, членски внос за участие в нетърговски организации и дейности, средства за данък сгради на обектите - общинска собственост, разходите за представителни цели на Кмета на общината до 3 % от общия годишен размер на разходите за издръжка за дейност „Общинска администрация“ и представителни разходи на Председателя на ОБС до 1,5 % от общия годишен размер на разходите за издръжка за дейност „Общинска администрация“, за канцеларски материали и всички веществени разходи по издръжка на сградите, администрацията и общинския съвет. Заложени са средства за текущ ремонт и материали на кметство с.Бонево, с.Главанци, с.Гуслар и с.Мали Извор. В държавни дейности дофинансирани с общински приходи във функция “Общи държавни служби” са планирани разходи по извън щатен персонал и извън трудови договори и обезщетения.

В бюджета за 2023 г. в Дейност “Общинска администрация” са заложили средства, съгласно направени разчети за утвърждаване на разходите на кметствата и населените места с кметски наместници, с изключение на тези, които са определени като второстепенни разпоредители, съгласно чл.45, ал.1, т.2 от ЗПФ.

В Дейност “Общинска администрация” са предвидени капиталови разходи в размер на 39 360 лв. за проектиране за основен ремонт на предоставена от МС сграда, от които 6 003 лв. са преходен остатък от 2021 и 2022 г. , а останалата част от ЦКР за 2023 г.

II. Функция “Отбрана и сигурност”

Във функция “Отбрана и сигурност” се разпределят средства в размер на **421 872** лв. от които:

- **399 372** лв. за дейности държавна отговорност, в това число 173 751 лв. за капиталови разходи
- **22 500** лв. за дейности общинска отговорност

В делегираната от държавата дейност 239 “Други дейности по вътрешната сигурност” се предвиждат средства в размер на 107 185 лв. за материално стимулиране на обществените възпитатели, които в нашата община са четири бройки, издръжката на МКБППМН и издръжката на Детски педагогически стаи и районни полицейски инспектори. Също така тук се планират и възнагражденията на членовете на МКБППМН. През 2023 са заложили средства, съгласно стандарти за финансиране издръжката на районните полицейски инспектори и на детските педагогически стаи и допълващ стандарт за обслужвана площ за тези две дейности. От сумата в дейността от преходния остатък в размер на 26 000 лв. са заложили в капиталовата програма за проектиране и изграждане на Етап I за площадка за скейтборд. Също така са заложили 40 000 лв. за закупуване на 1 бр. автомобил за нуждите на полицейските инспектори на РУ гр.Тервел, като 20 000 лв. са от преходния остатък от 2022 г., а останалите от стандарта за 2023 г.

В делегираната от държавата дейност 282 “Отбранително мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности” са планирани средства в размер на 165 050 лв., които се разходват за увеличение на разходите на персонала, съответните осигурителни вноски от работодателя и други нормативно признати разходи на денонощните дежурни и техниците на пунктове за управление. В сумата е включен и остатък от 2022 г. в размер на 41 036 лв. Числеността на денонощните дежурни и техниците на пунктове за управление в община Тервел е 8 души. Също така, тук се планират и разходите за издръжка на офисите за военен отчет и дейности по плана за защита при бедствия по стандарта за тяхното финансиране. Средствата определени по стандарта се използват за издръжка, в т.ч. разходи за командировка в страната.

В делегираната от държавата дейност 284 „Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии“ са заложили средства в размер на 106 208 лв., от които 105 248 лв. са остатък от ЦКР за 2022 г. за проектиране, основен ремонт и авторски надзор за свлачище № 2 по общински път DOB1196 и остатък по ПМ№ 188/21.07.2022 г. за два обекта „Аварийно - възстановяване сградата на ОУ „Отец Паисий“ – УПИ I в кв.43, с.Н.Камена“ и „Аварийно – възстановителни работи на покрива на учебна сграда на СУ „Й.Йовков“ в ПИ-72271.501.1479 по КК на гр.Тервел“ и 960 лв. са планирани средства от ЦКР за 2023 г. за строителен надзор за свлачище № 2 общински път DOB1196.

В делегираната от държавата дейност 285 „Доброволни формирания за защита при бедствия“ средствата са определени на база вписаните доброволни формирания в Регистъра на доброволните формирания за защита при бедствия към МВР (ГДПБЗН). В дейността са планирани средства в размер на 20 929 лв. за застраховка срещу злополука, екипировка и обучение, средства по стандарт за участие в обученията и спасителни мероприятия, като част от сумата в размер на 1 543 лв. от преходния остатък за 2022 г. са заложили в капиталовата програма за закупуване на оборудване за нуждите на доброволните формирания.

В местните дейности са планирани средства в размер на 22 500 лв., които са необходими за изплащане на ангажименти по договори за СОТ на общински обекти, средства за ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии.

III.Функция “Образование”

Предвидените средства за функцията са в размер на **9 529 832** лв.

От тях за текущи разходи, както следва:

- за делегирани държавни дейности - **8 620 392** лв.
- за общински дейности – **335 983** лв.,

- за държавни дейности , дофинансирани с общински приходи – **573 457** лв.

В стандартите за финансиране на делегираните от държавата дейности със средства от държавния бюджет във Функция „Образование“ са включени дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини, училищата, центровете за специална образователна подкрепа, които се финансират по стандарти за дете или ученик, стандарти за група/паралелка и стандарти за институция и въведените регионални коефициенти. Средствата от държавния бюджет, получени при прилагането на стандартите за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование и за целодневна организация на учебния ден се увеличават с регионален коефициент, в зависимост от регионалната група на общината, в която се намират институциите.

В стандартите във Функция „Образование“ за 2023 г. са предвидени средства във връзка с политиката за увеличение на заплатите на педагогическия персонал в образованието и увеличение на непедагогическия персонал и свързаните с това ръст на осигурителни вноски от работодателя. Осигурени са средствата в стандартите за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и учениците от I-IV клас. Предвидени са средства за занимания по интереси за неспециализирани, специализирани и специални училища – норматив за институция и норматив за ученик в дневна форма на обучение и дуална система на обучение, както и допълващ стандарт за ученик в дневна форма на обучение и дуална ситема на обучение в първи и втори прогимназиален етап на обучение.

През 2023 г. във връзка с отпадането на таксите за ползване на детски градини и такси за дейности по хранене на децата в задължителното предучилищно образование извън финансираното от държавата по бюджета са разпределени средства по норматив за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсирание отпадането на съответните такси по ЗМДТ. С предоставените средства се финансират разходи за издръжка дейностите в съответните групи за предучилищно образование.

С разпоредбата на чл.41 от ПМС № 108 от 2023 г. , с цел постигане на по-ефикасно използване на средствата, съобразено с потребностите на институциите на предучилищното образование, са дава възможност кметът на общината да може да определи диференциран размер на средствата по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсирание отпадането на съответните такси по Закона за местните данъци и такси, определени по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за финансиране на делегираните от държавата дейности по функция "Образование".

Средствата по норматива за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсирание отпадането на съответните такси по ЗМДТ се предоставят на общините като обща субсидия за държавни дейности и разходите финансирани с тях се отчитат като разходи за делегирани от държавата дейности в съответната дейност.

В държавна дейност „Детски градини”(ДГ) се планират и отчитат разходите за обучението и възпитанието на децата в предучилищното образование. Те включват средствата, определени на база стандартите за стандарт за институция, стандарт за яслена и целодневна група в детска градина и училище, стандарт за подготвителна полудневна група, стандарт за дете от 2 до 4 – годишна възраст в целодневна група, стандарт за дете в целодневна и полудневна група за задължително предучилищно образование, средства по регионален коефициент, по норматив за подпомагане на храненето и по норматив за издръжка на дете в общинска детска градина или общинско училище, включващ и компенсирание отпадането на съответните такси по ЗМДТ. С определените със стандартите средства се финансират разходите за персонал и присъща издръжка с изключение на разходите за медицински персонал за дейностите за предучилищно образование

на децата до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини. В ДД са планирани средства за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни вноски, СБКО в размер на 3 % върху плановите основни заплати на персонала, средства за квалификация на педагогическия персонал и средствата по Закона за здравословни и безопасни условия на труд, издръжка – храна, ел. енергия, средствата за осигуряване условия за обучението и възпитанието на децата, за квалификация на педагогическия персонал. В местните дейности са планирани разходите за издръжка в дейност „ДГ“, включително и храненето на децата за недостига от стандарта. В дофинансиране на делегирани от държавата дейност „ДГ“ са планирани разходи за покриване на недостига за достигане на нивото на заплати на персонал в ДГ, средства за заплати и осигурителни вноски за извънщатен персонал и извънтрудови договори, обезщетения. Предвидените средства по единни разходни стандарти за 2023 г. в ДД „ДГ“ са в размер на **2 729 876** лв., в т.ч. 110 697 лв. от средства за 2022 г., в местни дейности – **164 450** лв. и в дофинансиране на делегираните от държавата дейности – **266 157** лв. или общо дейност „ДГ“ – **3 160 483** лв.

В държавна дейност “Подготвителна група в училище” са планирани средства по ЕРС в размер на **30 254** лв. Планираните средства представляват сума за текущите разходи за децата от подготвителни полудневни групи към училище. Такава група има само в НУ “Христо Ботев” с. Каблешково.

Стандартът за дете в подготвителна група към училище включва разходите за персонал и за издръжка или по точно – средства за осигуряване условия за обучението и възпитанието на децата, за квалификация на педагогическия персонал, за СБКО, за представително облекло на педагогическия персонал и средства по Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

В държавна дейност “Неспециализирани училища, без професионални гимназии” са планирани всички разходи на училищата на територията на община Тервел. Включени са средствата, определени на база стандартите за стандарт за институция, стандарт за паралелка, стандарт за ученик в паралелка, средства по регионален коефициент и средствата за целодневна организация на учебния ден. Средствата по единните разходни стандарти се разпределят чрез формула и се включват в бюджетната дейност, в която се отнася училището (с изключение на нормативите за създаване условия за приобщаващо образование за дете/ученик на ресурсно подпомагане и норматив за дете/ученик на ресурсно подпомагане).

Директорът на училището може да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности. Промените, следва да се извършат при режим на уведомяване на първостепенния разпоредител с бюджетни кредити за това.

В тази дейност са планирани средства в размер на **5 380 914** лв., в т.ч. 5 307 914 лв. за ДД и 73 000 лв. за дофинансиране на делегираните от държавата дейности. В сумата в ДД са включени и средства в размер на 323 526 от преходния остатък на училищата за 2022 г. В средствата за дофинансиране са планирани средства за обезпечаване на училищата за маломерни и слети паралелки и възникнали неотложни разходи за финансиране на училища.

През 2023 г. допълнително над средствата по единните разходни стандарти в училищата се включват и средствата по добавките за:

- а/ стандарт за ученик в самостоятелна форма на обучение;
- б/ норматив за подпомагане храненето на учениците от I до IV клас;
- в/ допълващ стандарт за материална база;
- г/ допълващ стандарт за ученик в комбинирана форма на обучение;
- д/ средства за защитени училища и детски градини;
- е/ средства за занимания по интереси;

ж/ средства за допълващ стандарт за ученик в дневна форма на обучение в първи и втори гимназиален етап;

з/ средства за норматив за стипендии, предоставяни по реда на ПМС № 328 от 21 декември 2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.

В единните разходни стандарти по образование не се включват средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи, за познавателни книжки и учебници за децата от подготовителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на децата в задължителна предучилищна възраст и учениците, за компенсиране на транспортните разходи или за наем по месторабота на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини, както и средствата за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и учащи в институции в системата на предучилищното и училищното образование.

В дейност „Професионални гимназии и паралелки за професионална подготовка ” са планирани разходи в размер на **275 013** лв. , включващи разходите по стандарт за паралелка за професионална подготовка, стандарт за ученик в професионална подготовка и средства за регионален коефициент, в това число преходен остатък от 2022 г. в размер на 14 919 лв.

В дейност „Ресурсно подпомагане“ са планирани средства по норматива за създаване на условия за приобщаващо образование на дете/ученик на ресурсно подпомагане в детските градини и училищата, в които възпитават и обучават децата и учениците и норматив за дете/ученик на ресурсно подпомагане в размер на **155 764** лв., в т.число преходен остатък от 2022 г. в размер на 25 285 лв.

Освен средствата по единни разходни стандарти и добавките към тях са определени допълнителни средства за дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта на децата и учениците, осъществявани от Център за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена в размер на **69 132** лв., в т.число преходен остатък от 2022 г. в размер на 962 лв. получени средства във връзка с протиепидемични мерки за борбата срещу COVID -19 и средства по НП „ИКТ“. Тези средства се разпределят без формула от ПРБ и с тях се финансират извънучилищните дейности в ЦПЛР, като се финансират частично разходите за персонала и за присъща издръжка за изпълнението на определен минимален брой часове за дейности по интереси, включени в одобрените годишни програми на ЦПЛР.

Съгласно разпоредбите на чл.282 от Закона за предучилищното и училищното образование, са определени изискванията за разпределението на средствата за образование. Формулите включват основни и допълнителни компоненти. Средствата се разпределят като не по-малко от 85 на сто са за основните компоненти, а останалите до 15 на сто – въз основа на допълнителни компоненти. Съгласно § 6 от преходните и заключителните разпоредби на ЗДБРБ за 2023 г. формулите за 2023 г. по чл. 282, ал. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование се утвърждават в едномесечен срок от обнародването на ЗДБРБ за 2023 г. в „Държавен вестник“.

Първостепенните разпоредители с бюджет утвърждават бюджетите на училищата, в съответствие с разпределението на средствата по стандарти и добавки, извършени по реда на чл. 282 от Закона за предучилищното и училищното образование.

В Държавна дейност „ЦПЛР“ са планирани разходите за заплати и задължителни осигурителни вноски на педагогическия персонал в размер на 69 132 лв. Недостигът от средства за дейността са планирани в ДД „ЦПЛР“-дофинансиране с общински приходи, които са в размер на 108 546 лв. Средствата за издръжка на дейността са планирани в общински дейности и са в размер на 25 940 лв.

В дейност „Други дейности по образованието“ са планирани средства за дофинансиране на безплатния превоз на ученици до 16 годишна възраст, разходите за заплати и осигурителни вноски на шофьорите на автобуси, разходи за училищните автобуси и безплатния превоз на учителите в държавните дейности в размер на 125 754 лв. В ДД „Други дейности по образованието“ са планирани средства в размер на 52 439 лв. - допълващ стандарт за поддръжка на автобуси, предоставени на училищата - за персонал (шофьори на училищни автобуси), разходи за горива, винетки, застраховки, ремонт и др.

В местна дейност са планирани средства в размер на 145 593 лв. за заплати, осигурителни вноски на персонала в „Други дейности по образование“ и средства за издръжка на дейността.

IV. Функция “Здравеопазване”

Всичко за функцията са разчетени **931 456 лв.** В това число:

- за делегираните от държавата дейности дейности - **531 976 лв.**
- За общински дейности – **326 080 лв.**
- За държавни дейности, дофинансирани с общински приходи – **73 400 лв.**

Във функция “Здравеопазване”, единният стандарт за финансиране на дейностите „Детски ясли, детски кухни и яслени групи в детска градина“ и „Здравен кабинет в детски градини и училища“, осигурява средства за заплати, осигурителни вноски и издръжка, средства за безопасни и здравословни условия на труд на персонала в детските ясли и здравните кабинети, за медицинско обслужване в здравен кабинет на деца от целодневните детски градини, деца от подготвителни групи в училище и ученици в дневна форма на обучение от училищата от общината. Във функцията за делегираните от държавата дейности са осигурени средствата за заплати на заетите в ДЯ и Здравни кабинети и са заложили средства за съответните осигурителни вноски от работодателя, други възнаграждения и плащания на персонала за дейностите “ Детски ясли, детски кухни и яслени групи в детска градина”, “Здравни кабинети в детски градини и училища” и “Други дейности по здравеопазването”. Във връзка с промяната на ЗМДТ за отпадане на таксите за ползване на детски ясли е осигурен стандарт за норматив за издръжка на дете в детска ясла, включващ и компенсирани на съответната такса по ЗМДТ в размер на 1 125 лв. на дете., който стандарт е заложен в бюджета за компенсирани в ДД на част от храната и ел.енергия в ДЯ.

В дейност “Други дейности по здравеопазването” се планират и отчитат средства за здравните медиатори, чието разпределение по общини става по предложение на Министерство на здравеопазването. За община Тервел са отпуснати средства в размер на 31 691 лв. за дейността на двама здравни медиатори, в това число 1 963 лв. от преходния остатък. Тук се отчитат и допълнително отпуснатите средства по предложение на общините за пътните разходи на правоимащите болни и командировките на експертите от ТЕЛК при освидетелстване на лица, живеещи на територията на общината. Средствата по стандарт за ДД „ДЯ“ са в размер на 313 404 лв., а за „Здравен кабинет в детски градини и училища“ – 186 881 лв. В дофинансиране са планирани недостига за заплати и осигурителни вноски на заетите в дейност „ДЯ“ в размер на 34 400 лв. и в дейност „Здравен кабинет в детски градини и училища“ в размер на 39 000 лв.

В общинските дейности са планирани разходи за издръжка в размер на 79 000 лв. за ДЯ, субсидии за осъществяване на болнична помощ за Медицински център ЕООД гр. Тервел в размер на 240 000 лв. и за текущи разходи в размер на 7 080 лв. в други дейности по здравеопазването.

V. Функция “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”.

Всичко за функцията са разчетени **1 480 514 лв.**

В това число:

- за делегираните дейности – **680 816 лв.**
- за делегирани дейности, дофинансирани с общински приходи – **100 200 лв.**
- за общински дейности – **699 498 лв.**, в това число 4 276 за капиталови разходи

От 01 януари 2022 г. влезе в сила Наредбата за стандартите за заплащане на труда на служителите, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги, които се финансират от държавния бюджет, приета с ПМС № 343 от 2020 г. В тази връзка в приетите стандарти с ПМС № 280 от 2022 г., изм. и доп. с ПМС № 337 от 2023 г. за финансиране на делегираните от държавата социални дейности, са разчетени средства за увеличение на възнагражденията на персонала в съответствие с наредбата и с приетата минимална работна заплата от 01.01.2023 г.

През 2021 г. социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е определена да се финансира, като делегирана от държавата дейност във функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“. Същата ще продължи да се финансира като такава и през 2023 г. Правилата за предоставяне на тази услуга са определени с чл. 93 от Закона за социалните услуги. Натуралният показател за услугата „Асистентска подкрепа“ е „субсидиран брой потребители“, като за Община Тервел е 39 потребителя, а общият размер на средствата за 2023 г. е 216 255 лв., които са планирани в дейност 561 „Асистентска подкрепа“. В размера на приетия стандарт са разчетени средства за: възнаграждение на асистента и съответните задължителни осигурителни вноски от работодателя, разходи за работно облекло, разходи за надграждащи обучения и супервизия, разходи за администриране на услугата, разходи за транспорт по време на изпълнение на служебните задължения. В дейността са планирани и средства от преходния остатък от 2022 г. в размер на 21 588 лв.

В тази функция са планирани разходите за издръжка на Домашен социален патронаж, издръжката на дневни центрове в с. Коларци, с. Нова Камена, с. Поп Груево, с. Зърнево и с. Безмер, заплати и съответните осигурителни вноски от работодателя, осигурителни вноски и издръжката на 4 броя клубове на пенсионера, разходите за издръжка на Дом за стари хора с 25 броя обслужвани лица и разходи за дофинансиране на програмите за временна заетост.

В местна дейност 524 „Домашен социален патронаж“ са планирани средства в размер на 667 200 за възнаграждения, осигурителни вноски и издръжка на „Домашен социален патронаж“ и дневни центрове по селата, в това число 4 276 лв. капиталови разходи за доставка автомобил за за домашен патронаж – съфинансиране по проект ФСЗ.

В местна дейност 525 „Клубове на пенсионера, инвалида и др.“ са планирани средства в размер на 32 298 за заплати и издръжка.

В ДД „ДСХ“ са планирани разходи в размер на 394 300 лв. за заплати, осигурителни вноски за сметка на работодателя и издръжка, а в дофинансиране са планирани разходи в размер на 36 000 за горива за Дома за стари хора.

Планирани са средства в размер на 43 330 в дейност ДД „ПВЗ“, които са целево отпуснати и са преходен остатък от 2022 г. за осигуряване на заплатите и осигурителните вноски на заетите лица по програми за временна заетост за месец декември 2022 и месец януари 2023 г., в дофинансиране на дейността са планирани средства в размер на 63 100 лв. за осигурителни вноски и възнаграждения, във връзка с поети ангажименти и сключени договори за осигуряване на заетост.

Планирани са средства в размер на 5 343 в дейност ДД „Асистенти за лична помощ“, които са целево отпуснати и са преходен остатък от 2022 г. за административни разходи по проекта и изплащане на възнаграждения на екипа, в дофинансиране на дейността са планирани средства в размер на 1 100 лв. във връзка с изплащане на обезщетения, които не са разход по проекта.

В държавна дейност „Други служби и дейности по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта“, в разходен параграф 42-19 „Други текущи трансфери за домакинствата“ ще се отчитат възстановените изразходвани средства за изплащане на присъдена издръжка и средствата за компенсации за безплатни и намалени цени на пътувания на военноинвалиди, ветерани и военнопострадали.

VI. Функция “Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда”

Всичко за функцията са разчетени 3 708 250 лв., от които 1 787 743 лв. за капиталови разходи. Тази функция е изцяло общинска отговорност и се финансира с общинските приходи. Във функцията са планирани и осигурени за всички заети работници, заплати и съответните осигурителни вноски за сметка на работодателя, като тук са включени част от средствата на новият трансфер за други целеви разходи за местни дейности, които е предназначен за достигане на МРЗ за 2023 г., определена с ПМС № 497/2022 г. и е разпределен по всички дейности, където има такъв недостиг.

Във функция “Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда” са планирани разходи за следните дейности :

- “ВИК” – 102 337 лв. В планираната сума са включени разходи за заплати и осигурителни вноски на заетите в дейността, разходите за текуща издръжка на дейността и членски внос за участие в нетърговски организации и дейности.
- “Осветление на улици и площади” – 243 718, включващи разходите за заплати и осигурителни вноски на заетите в дейността и разходите за текуща издръжка на уличното осветление в населените места на община Тервел. В дейността са заложили средства и направени справки, съгласно направени разчети за утвърждаване на разходите на кметствата и населените места с кметски наместници, с изключение на тези, които са определени като второстепенни разпоредители, съгласно чл.45, ал.1, т.2 от ЗПФ.
- „Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа” – 1 811 435 лв. , от които средства за капиталови разходи в размер на 1 543 134 лв. В дейността са планирани и средства за възникнали текущи ремонт на улици по селата.

В дейността са планирани средства в размер на 25 346 лв. от остатъкът от трансформираните средства от целевата субсидия за капиталови разходи по чл.51 от ЗДБРБ за 2022 г. в целеви трансфер за финансиране на разходи за неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа, които се разпределят в бюджета за 2023 г., съгласно взето решение от общински съвет от 2022 г., а за приключилите ремонти по решения от 2023 г. на основание чл.42, ал.3 от ПМС № 108/09.08.2023 г за изпълнение на ДБ за 2023 г.

В дейността са планирани средства в размер на 422 946 лв. от остатъка от ЦКР за 2022 г. за основен ремонт на улици в с.Божан, с.Орляк, с.Зърнево, с. Балик и гр.Тервел, доклади за съответствия и строителен надзор на улици по капиталовата програма на Община Тервел за 2022 г.

В дейността от средствата за 2023 г. за целеви капиталови средства са планирани 1 120 188 лв. за основен ремонт (проектиране, СМР, авторски надзор), доклади за съответствие и СН на улици в с.Зърнево, с.Каблешково, с.Орляк , с.Н.Камена, с.П.Савово и гр.Тервел.

В дейността са планирани в §00-98 – „Резерв за непредвидени и неотложни разходи“ средства в размер на 225 155 за ремонт на улични и пътни настилки по обекти в с.Нова Камена, с.Коларци, с.Кочмар и гр.Тервел. Сумата е планирана за трансформиране от целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 51 от ЗДБРБ за 2023 г. в целеви трансфер за финансиране на разходи за неотложен текущ ремонт на улична мрежа, съгласно чл. 55 от ЗДБРБ за 2023 г. и не се планирани като капиталови разходи по бюджета. След одобрение от

министъра на финансите по предложение на кмета на общината въз основа на решение на общинския съвет, сумата ще бъде отразена по § 10- 30 - текущ ремонт на съответните обекти.

- “Други дейности по жилищното строителство, благоустройство и регионално развитие” – 404 484 лв., от които 226 192 лв. за капиталови разходи. В сумата за капиталови разходи в дейността са планирани разходи от ЦКР за 2023 г. в размер на 161 452 лв. за доставка на комплект инструменти за дървообработка, доставка на модулни елементи за детски площадки в гр.Тервел, доклади за съответствие и СН за обект „Изграждане на обслужваща алея в гр. Тервел“, проектиране за изграждане на паркинг към сграда от МС. В дейността са заложили средства от остатъка от ЦКР за 2022 г. в размер на 64 740 лв. за обект „Изграждане за обслужваща алея в градски парк гр.Тервел
- “Озеленяване” – 157 298 лв., са включени разходи за поддръжка и озеленяване на зелените площи и възнаграждения и осигурителни вноски на заетите в дейността. В сумата са планирани средства в размер на 13 809 лв. за капиталови разходи, от които 7 200 лв. от ЦКР за 2023 г. за доставка на употребяван трактор-косачка и 6 609 лв. от собствени КР за закупуване на моторен трион и 3 бр. хресторези за нуждите на дейността.
- „Пречистване на отпадъчните води от населените места” – 9 200 лв., тук са планирани разходите за издръжка свързани с дейността.
- „Управление на дейностите по отпадъците“ – 7 323 лв. са планирани във връзка с възникнали текущи разходи в тази дейност, като в т.число е включена сума в размер на 1 908 лв. за закупуване на 1 бр. водоструйка от средствата за ЦКР за 2023 г.

В тази функция са планирани и разходите за дейност “Чистота” в размер на 972 455 лв., в това число 2 700 лв. средства за капиталови разходи за закупуване на необходимо оборудване за работилницата в дейност „Чистота“. От планираните средства 299 650 лв. са от остатъкът с не целеви характер за местни дейности за 2022 г. и са заложили поради недостиг в дейността съгласно взетото решение за план - сметка „Чистота“. В средствата за дейността са разчетени средства за работни заплати и осигурителни вноски на 36 заети служители, разходи за материали, горива, външни услуги и текущ ремонт и зимно поддръжане, съгласно одобрената план-сметка за дейността от Общински съвет. В приходната част са заложили средства за ДДС, съгласно приетата план – сметка за 2023 г. в размер на 107 525 за трансфер за заплащане на отчисленията по чл.60 и 64 от ЗУО.

VII. Функция “Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело”

Всичко за функцията са разчетени **1 007 791 лв.**

В това число :

- за делегираните дейности **452 898 лв.**, от които за капиталови разходи 34 698 лв.
- за делегирани дейности, дофинансирани с общински приходи – **3 800 лв.**, от които за капиталови разходи 1 500 лв.
- за общински дейности – **551 093 лв.**, от които за капиталови разходи 65 000 лв.

Във функция “ Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело ”, предвидените средства за читалищна дейност са в размер на 418 200 лв. за 30 субсидирани бройки и се разпределят между читалищата от комисия, определена със заповед на Кмета на община Тервел. Субсидията е определена на база единния разходен стандарт. С чл.1, ал. 5, т. 6.4 от ЗДБРБ за 2023 г. са приети

разходи за финансова подкрепа на читалищата с увеличение до 4 на сто на стойностните показатели на стандартите за тяхното финансиране, включително за възнаграждения на персонала. В тази връзка с РМС № 544 от 10.08.2023 г. за изменение и допълнение на РМС № 280 от 2022 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., изменено и допълнено с РМС № 337 от 2023 г., са приети нови стандарти за финансиране на тези дейности. Средствата за допълнителното увеличение на стандартите ще бъдат предоставени по бюджетите на общините след приемане от Министерския съвет на постановление за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините. В дейност ДД „Читалища“ са планирани средства в размер на 33 164 лв. за капиталови разходи за доставка и монтаж на стоманен котел и разпределително табло за Читалище Тервел, конструктивно укрепване на сграда читалище с.Орляк от средствата за ЦКР за 2023 г. и средства в размер на 1 534 лв. за доклад за съответствие и за и строителен надзор за основен ремонт на покрив на читалище с.Кочмар от остатъкът от ЦКР за 2022 г.

Предвидени са средства за възнаграждения на заетите във функцията и съответните осигурителни вноски от работодателя и издръжка на местните дейности, както следва:

- „ Спорт за всички“ – 179 100 лв. за субсидии за издръжка на футболните клубове, клуб по шахмат в община Тервел и др. спортни организации и осигуряване на дейностите по спортния календар на Община Тервел.
- “Спортни бази за спорт за всички” – 76 100 лв. за заплати и осигурителни вноски, поддръжка на бази за спорт в общината и извършване на текущ ремонт в сградата.
- “Музей” - 21 805 лв. за заплати и осигурителни вноски и за текуща издръжка на музея в град Тервел.
- “Обредни домове и зали” – в размер на 164 088 лв. Тук са планирани разходите за заплати и осигурителни вноски на двама заети и разходите за текуща издръжка на дейността. От средствата за ЦКР за 2023 г. са планирани 65 000 лв. за закупуване на поземлен имот за разширение на гробищен парк гр.Тервел.
- “Други дейности по културата” – 110 000 лв. са планирани средства за осигуряване на дейностите по културния календар на Община Тервел.

В дейност „Читалища“ са планирани средства за дофинансиране за възникнали разходи в дейността в размер 2 300 лв. и средства в размер на 1 500 лв. от собствени КР за проектиране за конструктивно укрепване на сграда читалище с.Орляк.

VIII. Функция “Икономически дейности и услуги”

Всичко за функцията са разчетени **1 011 119 лв.**

В това число :

- за делегираните дейности **34 902 лв.**
- за общински дейности – **976 217 лв.,** от които за капиталови разходи 635 585 лв.

Във функция “Икономически дейности и услуги” са планирани средства за изграждане и основен ремонт на общинските пътища, целевите средства за зимно поддържане и снегочистване, остатък от трансфер от АПИ, необходимите разходи за издаване на общински вестник, поддръжка на автоспирка в гр.Тервел, разходи за др. дейности по транспорта и разходите за дейност “Приюти за безстопанствени животни”.

В дейност „Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата“ е планиран държавния трансфер за 2023 г. за средства за зимно поддържане и снегочистване в

размер на 186 200 лв. и средства в размер на 228 628 преходен остатък за зимно поддържане и остатък от трансфер от АПИ от 2022 г., в това число капиталови разходи в размер на 131 402 лв. за закупуване на нов верижен трактор с гребло за сняг и рипер, съгласно взето решение от 2022 г. Също така са планирани средства в размер на 8 500 лв. за текущи разходи на дейността. В дейността са планирани средства за капиталови разходи в размер на 502 443 лв., които са остатък по РМС № 711/30.09.2023 г. за обект „Рехабилитация на общински път DOB3201 /III-207,Кочмар-Тервел/-/ DOB3194” и средства в размер на 1 740 лв. от ЦКР за 2023 г. за същият обект за авторски и строителен надзор. Общият размер на планираните средства в дейността са 928 511 лв.

В дейност „Дейности по автомобилния транспорт” са планирани разходи в размер на 6 000 лв. за обезпечаване на разходите за поддръжка на автоспирка гр. Тервел – наем, ел.енергия, вода и др. материали.

В дейност ДД „Др.дейности по транспорта“ са планирани средства, които са остатък от получени допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2022 г. за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградски транспорт и транспорта в планински и други райони в размер на 34 902 лв.

В дейност “Други дейности по икономиката” са планирани разходи в размер на 10 000 лв. за издаване на общинския вестник.

В дейност “Приюти за безстопанствени животни”- 31 706 лв., са планирани разходи за работни заплати и осигурителни вноски за сметка на работодателя, както и за издръжка на общинския приют за безстопанствени животни.

IX. Функция „Разходи, неклассифицирани в другите функции“

В Дейност „Разходи за лихви” са планирани разчетените средства за лихви и разходи по обслужване на кредитите в размер на **24 500** лв.

В дейност „Други разходи неклассифицирани по другите функции“ са планирани средства в размер на **4 200** лв. такса ангажменти по заеми.

За дейностите държавна и общинска отговорност в бюджет 2023 г. са осигурени 12 работни заплати и съответстващите им осигурителни вноски за сметка на работодателя, определени на основата на планови разходи за работни заплати, определени с решения на Общински съвет гр. Тервел на основание ПМС № 67/14.04.2010 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности, Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, ПМС за нови размери на МРЗ за страната, считано от 01.01.2023 г., КТД за системата на предучилищното и училищно образование и определените единни разходни стандарти.

Осигурителните вноски, съгласно Закона за бюджета на ДОО са на равнището на 2022 г.

Съгласно изискванията на КСО, работодателят заплаща първите три дни от болничните в размер на 70 % от средно дневното възнаграждение.

През 2023 г. са планирани средства за държавни дейности, дофинансирани с общински приходи в размер на **893 540** лв. в дейностите „Общинска администрация”, „ДГ”, „Неспециализирани училища без професионални гимназии”, „ЦПЛР”, „Други дейности по образованието”, „ДЯ”, „Здравен кабинет в детски градини и училища”, „Програми за временна заетост”, „Дом за стари хора” , „Асистенти за лична помощ“ и „Читалища“.

В дейност "Неспециализирани училища без професионални гимназии" са предвидени средства за дофинансиране на училищата за маломерни и слети паралелки и възникнали неотложни разходи за финансиране на училища. В „ДСХ“ са планиран разходи за горива. В дейност "Други дейности по образованието" са планирани средства за компенсиране на превоза на ученици и разходите за заплати и осигурителни вноски на шофьорите на автобуси. В държавна дейност "Програми за временна заетост", дофинансирани с общински приходи са планирани средства за покриване разходите за осигурителни вноски и обезщетения за сметка на работодателя, които съгласно сключените договори по съответните програми не се осигуряват под формата на трансфери от Дирекция "Бюро по труда" гр. Тервел и са за сметка на бюджета на община Тервел. В дейност „Асистенти за лична помощ“ са планирани разходи за изплащане на обезщетения, които не са включени като разход по проекта. В дейност "Общинска администрация", "ДГ", "ЦПЛР", "ДЯ" и "Здравен кабинет в детски градини и училища" са планирани средства за финансиране на недостига на заплати, осигурителни вноски и обезщетения, над осигурения държавен стандарт за тези дейности.

За сметките за средства от Европейския съюз се съставят, утвърждават и актуализират разчети по реда на чл. 144, ал. 4 от Закона за публичните финанси. Община Тервел работи по подготовката на проекти с национално финансиране и ще продължи да осъществява действащи проекти, като Проект „Красива България“, фонд „Социална закрила“, патронажна грижа + , патронажна грижа + Компонент 2, Приеми ме, , Укрепване на общинския капацитет, Грижа в дома, Топъл обяд, Бъдеще за децата, ОП ДУ, проекти по ПРСР, ОПОС и др. И през 2023 г. ще продължи усвояване на средства по европейски проекти. Ще продължи работата по разработването и кандидатстване по нови проекти, като един от основните източници обезпечавачи финансово развитие на Общината.

Представен е за утвърждаване индикативен годишен разчет усвояване на средствата през 2023 г. за Сметките за средствата от Европейския съюз и други програми в размер на **9 083 286** лв., съгласно приложение № 8 от проекта за решение за приемане на бюджета на община Тервел за 2023 г.

На основание чл. 94, ал.3, т. 9 от Закона за публичните финанси с решението за приемане на бюджета се одобрява и актуализираната бюджетна прогноза за местните дейности за периода 2023-2025 г., която е разработена при спазване на изискванията и указанията на Министерство на финансите, съгласно Решение 38 на Министерски съвет от 27 януари 2022 г. за бюджетната процедура за 2023 г. На Вашето внимание е представена под приложение № 10 от проекта за решение за приемане на бюджета за 2023 г.

Максималният размер на новия общински дълг за 2023 г. е в размер на 0 лв., в това число от фонд „ФЛАГ“ - 0 лв. Община Тервел няма намерения за поемане на нов дълг по чл. 13 от ЗОД от фонд „ФЛАГ“ през 2023 г. Размерите на дълга през 2023 г. са съгласно приложение 11 от проекта за решение за приемане на бюджета за 2023 г.

Съгласно чл. 94, ал. 3, т.1 и т.2 от ЗПФ с проекта за решение за приемане на бюджета се определя и максималния размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2023 г., максималния размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2023 г. и размера на просрочените задължения и вземания. Съгласно разпоредбите на чл. 102 от ЗПФ, първостепенните разпоредители с бюджет не могат да извършват разходи и да

поемат задължения за разходи за текущата година, надхвърлящи общия размер на утвърдените разходи и задължения за разходи по бюджетите.

Ръководителите на всяко ниво отговарят и се отчитат за своята дейност по отношение на финансовото управление и контрол в структурите, които ръководят, при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност, ефикасност и ефективност.

С така предложения проектобюджет, в условията на финансова и икономическа криза, неговата балансираност гарантира финансовата устойчивост на Общината.

КМЕТ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ: / п /
/ИНЖ. СИМЕОН СИМЕОНОВ/

ДИ/МПн